

خند چیی و ک خند گر . . دزار حسان

ل زمانى كوردى، وشى خند برانېر ماناي (نقد)ى ځر بى
بكار د ه نر، ه ردوو وشكش ل بواري ئد بيدا ب يک واتا و
م بست ب كارها توو و ه گري چمك كى ديارىكراون. خندى ئد بيش
ل پا م ژووى ئد ب و تيرى ئد بدا، د بند س لقى تايب
ب ل ك مين وى ئد بى. وات خندى ئد بى لقى كى شيت كاري
ئد بيب و بايخ ب افى ت كست د دات. ئركى خندش توژيند و
و شيكردن و ه س نگاندى د قى ئد بيب، ب مانا ي كى ديك
ديارىكردنى ب هاى د قى ئد بيب. وات خندى ئد بى ل و بند ما
هون رى و ئستا تيكيان د ك ك ك ت و، ك د قى ئد بيبان ل بنيات
د نر و خند سازيش بشو و ي كى زانستيان ب هاى ئ و بند ما يان
ديارى د كا، ب م ش اد و ئاستى گرينگى و بايخى دق ب خو ځرو
نووس ريش د ستنيشان د كات. ب و پ ي د ځين د ب خند گر
ل ك ځو و ي كى ئد بيبى و شار زاب و زانيارى ت و او د ربارى
م ژووى ئد ب و تيرى ئد بى ميلل ت كى و ميلل تانى تر ه ب و
س ربارى ئ و ش ل ځ و ه ردا، چ ژ ل و رگر كى ئد بيش، د ب
زانيارى ل بوار جياجياكانى ژيانى سياسى و ك م لاي تى و
ئابوورى و شنبيرييدا ه ب و شار زاييد كى گشتيشى ل زانست
م رييد كا ندا ه ب .

بهو ج ځر ته گر ئو دوو كاره كترمان ناسى، ئيدى له وه ده گين
ه خنه چ له ب ره مى نووسر ده كا. بيرتان ن چ ئاو نهى نووسر
ه خنه گره، ل ره دا خو نهر و ه خنه گر ل ك جيا ده كه ينه وه، چونكه
ه موو ه خنه گر ل خو نهر كى جدييه، به ام ه موو خو نهر ل ه خنه گر
نيه. باش ب ئو دوو چه مكه ل ك جيا ده كه ينه وه و به س له سر چه مكى
ره خنه گر ده وه ستين؟ با بزانيين ه خنه چيه؟ به ش ك له نو سرانى ئمه
وات گه يشتوون ه خنه گر ش و ه يه كى پ ليسى ه يان له شيوهى
مام ستايه و كات ل ده قه كه تى بينى چاوه ځي ئوهى ل ده كهى، كه
بزانيين چه ندت ده دات، بهو مانا ي و ه نمره ي قوتا بخانه چه ندت له
دهى ده دات! له كات كدا ئوه هيچ پ و ه ندييه كى به ه خنه وه نيه.
ئو نوو سرانى نمره ي پاش ده ه نن ئيدى خ يان ل ده گ ځو و په لامارى
ئوانى ديكه ده دن و خى ل ده ب ته دا ه نهرى ب هاوتا، چونكه
ناو ه نده ئه ده بيبى و شنبيرييه كان و ه خنه گره نمره به خشه كان ده
له سر ده يان داوه ته ئو نو سر، ب يه خى له سهروى ه موويان

ده بينځت. ئه وه يان نهك هر ځه ځه نيه، به ځكوو ته تكدن نووسر و دهق و دونياى ځه ځه شه. به شځى ديكى ځه ځه گرمان هه يه به لځيكي (باش و خراپ) مام ځځ له گه ځه ځه دقا ده كا، ئه وه ش ځه ځه نديكي سځداری هه يه. ځه ننگه پځه وندي به براده رايه تيه وه هه ځ، كه ئځستا به شى زځرى به ناو ځه ځه گراني كوردى باشوور به و فځرم ئيش ده كه ن. ئه وه ش ناچځته ناو ځانه ي ځه ځه وه، ئځ باشه ځه ځه چيه؟ بهر له هه موو شتځ ځه ځه هه ځه نگان دن نيه، مار كيتنكيش نيه. ځه ځه له و كا ته وه ده ست پځده كا ت، كه ئه وى ديكه جيا واز تر لځاوځن دځق بيرده كا ته وه. وا ته ځه ځه قوو ځه ځه ونه وه ي جيا واز يه كا نه له به ران بهر ده قدا، دروست كردن ي فاكته ځځ تځگه يشتنى جيا واز. كتځبځكت خوځندځتځوځ و پځتباشووځ و دوايى له سه ريت نووسى، ئه وه نا ځځته ځه ځه، يا خود كتځبځكت پځخراپ بوو، ئينجا تځ شتى له سه ر بنووسى!

ځه ځه له و كا تځدا ده ست پځده كا، كه كتځبه كه ځاى جيا وازى دروست كړد، ځځ يه به شى زځرى كتځبه كا نى ئځمه ځځحساب ځه ځه يان لځگيراوه، ځځم هيجى ناچځته ځانه ي ځه ځه وه. كتځب هه يه خاوه نه كه ي وځك پځويست نا ناسرځ و وهك ئه وانى ديكه نځخوځندر اوځتځوځ، چونكه تا ئځستا ځځرچاوى خوځندځرى باش و ځځخندځگرى جددى نځكځوتووځ، يا خود هه ست به جيا وازى له ناو ده قه كځيدا نه كراوه، جيا واز يه كا نى نه بيندراوه، ځځيه دځبين ځځ هځيځوځ پځراوځزكراوځ. نووسه رى واش هه يه، هځشتا كتيب ه كه ي لځچا پخا نځ دځرنځچووځ، هځوادا رانى ئا هه ننگى سه ركه وتنى ځځ سازده كه ن! ئاخر ځه ځه ځځى لځ خځيدا كوشتنى هه قيقه ته له ناو ده قدا، نا ځځ ځځ هه ميشه به هه قيقه ته كا نى ئه و نووسه ر ځازيبين. ناشځ تووشى وځهم بين، كځ دونيا يهك كتځبى هه يه. ځځ ئځمه شه ځى زځرى و كه مى كتځب ناكه ين. ځه ځه گر كارى ئځوځيځ چه مكى تازه له ناو ده قدا بدځزځته وه، نهك وه هم ځځ نووسه ر دروستبكات. ئځستا هه نديكي به ناوى ځه ځه تځمه ت ده به ځشنه وه، هه شيانه بوونه ته چاوځش و مه داليى باشى و خراپى به مى ئه وو ئه مدا ده كا. هر كا تځك تځگه يشتن ځه ځه چيه، ئه و كا ت له ځه ځه گريش ده گه ين. هه يه خوځندنه وه ځځ كتځبځك ده كا، ناوى لځناوه ځه ځه. ئاخر ځانان و خوځندنه وه ي كتځب چ پځه ندييان به چه مكى ځه ځه وه هځيځ. كځشه ي ئځمه ئه وه يه كار ځځ بهر هځمه ځناني فكرى ځه ځه يى ناكه ين، ترسمان له گفتوگځى جددى هه يه وځ توانا ي قبوځكردن ي جيا واز يمان نيه. له جيا وازى ده ترسين، ځځيه خاوه ن بنځما ي ځه ځه نين.